

УДК 338.48:640.4

A-43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 19.02.2026 протокол № 8).

A-43 Актуальні проблеми розвитку доступного туризму та гостинності в Україні: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 18 грудня 2025 р.). Дніпро : ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 153 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку доступного туризму та гостинності в Україні» (18.12.2025), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (голова); док. ек. наук, проф. **Ігор САЗОНЕЦЬ** (заст. голови); **Андрій МІРОШНИК** (секретар); канд. юр. наук **Сергій ДУБОВ**; док. ек. наук, проф. **Володимир ДЖИНДЖОЯН**; док. ек. наук, проф. **Ольга САЗОНЕЦЬ**; канд. юр. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**.

© ВВПЗ ДГУ, 2025

© Автори, 2025

Калалб Микита ФІНАНСОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СФЕРИ.....	35
Каніболоцька Олеся ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	38
Коннік А.Є. СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОЇ ГАЛУЗІ М. ДНІПРО.....	40
Кравець Н.І. ПСИХОЛОГІЯ ВОЛОНТЕРСЬКОГО МАРКЕТИНГУ: ЯК СОЦІАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ ЗМІНЮЮТЬ ПОВЕДІНКУ	42
Лещенко В.В. БІЗНЕС-ПЛАН ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	45
Тонкошкур К.С. ВИЯВЛЕННЯ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ М. ДНІПРО.....	47
Чичеріна К.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДОВИХ ЕКСКУРСІЙ ПО МІСТУ ДНІПРО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	49
Чорний Ю.А. ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	54
ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ТУРИЗМІ ТА ГОСТИННОСТІ	
Анікін Ілля ЦИФРОВІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ – ЯК НАЙВАЖЛИВІШИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ.....	56
Базарова А.О. КОМПЛЕКСНІСТЬ ТА ПЕРЕВАГИ ОРГАНІЗАЦІЇ КЕЙТЕРИНГУ РЕСТОРАНАМИ.....	59
Денисенко О.Є. ВПЛИВ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА SMART-ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ.....	61

Калалб Микита

здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Лучанська Юлія Геннадіївна

викладач кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу
Дніпровського гуманітарного університету

ФІНАНСОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СФЕРИ

Фінансове моделювання в умовах сучасного розвитку готельно-ресторанної сфери набуває стратегічного значення, оскільки динамічність ринку, зміни споживчої поведінки, підвищення конкуренції й економічна нестабільність диктують необхідність прийняття управлінських рішень на основі кількісних фінансових оцінок. У таких умовах бізнес-планування стає не лише формальним документом, а інструментом, який здатен перевести стратегічні наміри керівництва підприємства у конкретні економічні показники, що відображають життєздатність проекту. Саме фінансове моделювання – процес побудови системи прогностичних фінансових розрахунків – забезпечує кількісне обґрунтування ключових управлінських рішень і створює основу для оцінки майбутніх фінансових результатів діяльності підприємства в індустрії гостинності.

Фінансова складова відіграє ключову роль у системі бізнес-планування, оскільки саме через неї відбувається трансформація стратегічного плану у фінансові показники, які можуть бути перевірені та проаналізовані. Без розрахунків щодо майбутніх доходів, витрат, грошових потоків і фінансових коефіцієнтів бізнес-план втрачає свою прикладну цінність і не може служити надійною основою для прийняття управлінських або інвестиційних рішень. У науковій літературі підкреслюється, що фінансовий план дозволяє визначити обсяг необхідних ресурсів, оцінити перспективи отримання прибутку й забезпечити обґрунтованість управлінських рішень щодо розвитку підприємства [1].

У діяльності підприємств готельно-ресторанної сфери фінансове моделювання має специфічні особливості. Ці підприємства зазвичай характеризуються високою часткою постійних витрат, значною залежністю доходів від сезонності, а також потребою регулярних інвестицій у підтримку матеріальної бази та рівня сервісу. В умовах таких викликів для прогнозування фінансових результатів необхідно враховувати як внутрішні, так і зовнішні фактори, що впливають на діяльність закладу. Фінансова модель має відображати очікувані доходи від різних видів діяльності підприємства,

прогноз витрат, грошові потоки, фінансові коефіцієнти, точку беззбитковості тощо [2].

Прогноз доходів у бізнес-плані готельно-ресторанного підприємства є ключовим елементом фінансової моделі. Для готелів це включає виручку від надання послуг розміщення, організації харчування, проведення конференцій та додаткових сервісів (наприклад, SPA, тренажерні зали, оренда приміщень). У ресторанному бізнесі основним джерелом доходів є виручка від ресторанних послуг, кейтерингу й обслуговування святкових заходів. Побудова прогнозу доходів починається з оцінки попиту на послуги підприємства, середніх цін на них, рівня завантаженості номерного фонду або залу, а також сезонних коливань цього попиту. Такі розрахунки дозволяють сформулювати реалістичний прогноз виручки на плановий період й забезпечити основу для подальших фінансових розрахунків.

Витрати, у свою чергу, поділяються на постійні та змінні. Постійні витрати – це, як правило, оренда приміщення, амортизація обладнання, заробітна плата управлінського персоналу, комунальні платежі, – тобто ті, що не залежать від обсягу наданих послуг. Змінні витрати включають витрати на продукти харчування, матеріали, оплату праці виробничого персоналу, енергоносії – тобто ті, що залежать від обсягу реалізації послуг. Чітке структурування витрат у фінансовій моделі дозволяє визначити граничну прибутковість, точку беззбитковості та розробити заходи щодо оптимізації витрат, що підвищує ефективність діяльності підприємства [2].

Визначення точки беззбитковості є важливим інструментом управління фінансовими ризиками. Це дозволяє оцінити критичний рівень реалізації послуг, за якого підприємство здатне покривати всі витрати, що стимулює ефективне ціноутворення й оптимізацію структури витрат. У цьому контексті фінансове моделювання виступає аналітичним інструментом, що дозволяє керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо цінової політики, оптимізації витрат і розширення спектра послуг.

Окрему увагу у фінансовому моделюванні приділяють прогнозуванню грошових потоків. Прибуток як бухгалтерський показник не завжди відображає реальний стан ліквідності підприємства, оскільки він не враховує терміни надходження коштів і фактичні платежі. Наявність відстрочених платежів, передоплат, сезонних коливань виручки може призводити до касових розривів. Тому прогноз руху грошових коштів є важливим інструментом управління ліквідністю, що дозволяє уникати фінансових труднощів у процесі діяльності.

Крім того, фінансове моделювання включає оцінку інвестиційної ефективності проєкту. Інвестори та кредитори, які розглядають можливість вкладення коштів у розвиток підприємства, орієнтуються на такі показники, як чиста теперішня вартість (NPV), внутрішня норма дохідності (IRR), період окупності та індекс прибутковості. Ці показники дозволяють оцінити ризики та перспективи повернення інвестицій, що підвищує надійність прийняття рішення щодо фінансування. Відсутність таких розрахунків у бізнес-плані

суттєво знижує його переконливість і практичну цінність для потенційних інвесторів [1].

Сценарний аналіз є ще одним важливим елементом фінансового моделювання. Він передбачає розробку оптимістичного, базового та песимістичного сценаріїв розвитку подій. Для підприємств готельно-ресторанної сфери, що функціонують в умовах економічної невизначеності, сценарний аналіз дозволяє оцінити стійкість фінансових показників до змін зовнішніх умов та розробити механізми реагування у випадку несприятливого сценарію. Такий підхід сприяє формуванню стратегій мінімізації ризиків і підвищує адаптивність підприємства до зовнішніх змін.

У контексті сучасних викликів фінансове планування розглядається як один із ключових аспектів управління фінансами підприємств готельно-ресторанної сфери. Автори підкреслюють, що ефективне фінансове планування та управління бюджетом є вирішальними для адаптації підприємств до економічних і політичних змін та для забезпечення їх фінансової стабільності, особливо у період після кризових ситуацій [2]. Це означає, що фінансове моделювання дозволяє не лише спрогнозувати майбутні показники діяльності, а й сприяти стабільності, що є критично важливим для підприємств галузі, які працюють у висококонкурентному та нестабільному середовищі.

Сучасний розвиток інформаційних технологій також сприяє удосконаленню процесу фінансового моделювання. Використання програмних засобів управлінського обліку, спеціалізованих систем для бюджетування та прогнозування дозволяє інтегрувати фактичні дані з плановими показниками й оперативно коригувати фінансові моделі відповідно до змін на ринку. Це підвищує точність прогнозів, скорочує час на підготовку розрахунків та дозволяє ефективніше реагувати на зовнішні виклики.

Список використаних джерел та літератури:

1. Дугієнко Н. О., Дугієнко О. Е. *Роль фінансів у бізнес-плануванні готельно-ресторанних та туристичних підприємств. Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-16>. (дата звернення: 11.12.2025 р.).
2. Nedzvedskyi E., Banyeva I., Kushniruk V., Velychko O., Cherven I. *Financial planning and budget management in hospitality and dining establishments: Navigating the financial landscape of the hotel and restaurant sector*. *Multidisciplinary Reviews*. 2024. URL: <https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/3787> дата звернення: [11.12.2025 р.](https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/3787)